

Schaakmagazine - juni 1997

Liafbern Riemersma: Deep Blue verslaat Kasparov

Deep Blue verslaat Kasparov

Tegen ieders verwachting in won het computerprogramma Deep Blue de tweekamp tegen Gary Kasparov. Wat ging er mis met de wereldkampioen? Li Riemersma bekeek een paar interessante momenten.

Li Riemersma

We beginnen met de tweede partij.

Deep Blue - Kasparov
2e matchpartij

Deze stelling vormt de inleiding tot het vreemdste moment van de match.

37. **Le4**

Kasparov, en velen met hem, vroeg zich af waarom de computer in hemelsnaam niet het voor de hand liggende 37. **Db6** had gekozen. Na gedwongen 37. ... **Txa2** 38. **Txa2** **Lc7** 39. **De6+** **Dxe6** 40. **fxe6** wint wit het eindspel spelenderwijs: 40. ... **Kf8** 41. **Kf1** **Ke7** 42. **Ta7** **Kd6** 43. **Lg6** en zwart is machteloos. De tekstzet is ook sterk, maar ziet er volgens Kasparov verdacht menselijk uit. 37. ... **Txa2** 38. **Dxa2** **Dd7** 39. **Da7** **Tc7** 40. **Db6** **Tb7** 41. **Ta8+** **Kf7** 42. **Da6** **Dc7** 43. **Dc6** **Db6+** 44. **Kf1** **Tb8** 45. **Ta6?** Wit kon winnen met 45. **Dd7+** **Kg8** 46. **Ta7** **Lf8** 47. **d6!** De clou is dat wit na 47. ... **Kh7** 48. **Ld5!** eeuwig schaak kan vermijden. Na 48. ... **De3** 49. **Df7** **Dc1+** 50. **Kf2** **Dd2+** 51. **Kg1** **De3+** 52. **Kh2** **Df4+** 53. **g3** **Dd2+** 54. **Lg2** is de storm uitgewoed en heeft zwart geen verweer tegen **d6-d7** gevolgd door **Df7-e8**.

De zet van de computer laat wel eeuwig schaak toe, maar dat bleek onbeduidend. Zwart gaf namelijk op. Direct na de partij werd ontdekt dat zwart op 45. ... **De3** 46. **Dxd6** rustig 46. ... **Te8** kan doen, waarna wit de looper moet geven om eeuwig schaak te vermijden: 47. **Lf3** **Dc1+** 48. **Kf2** **Dd2+** 49. **Le2** **Df4+** 50. **Ke1** **Dc1+** 51. **Ld1** **Dxc3+**. De laatste poging van de via het Internet communicerende analytici was 47. **h4**. Dit wint na 47. ... **Dxe4** 48. **Ta7+** **Kg8** 49. **Dd7** **Df4+** 50. **Kg1** **De3+** 51. **Kh2** **Df4+** 52. **Kh3** **De3+** 53. **g3**, maar 47. ... **h5!** wat schaakjes op **g4** mogelijk maakt, garandeert remise. Tenslotte leidt 46. **Dd7+** **Kg8** 47. **Dxd6** **Tf8** tot soortgelijke varianten als hierboven. (1-0)

Deep Blue - Kasparov
Vierde matchpartij

Tijdens de partij werd er in deze stelling geen stuiver gegeven voor de overlevingskansen van Deep Blue. Twee torens op de tweede rij en twee verbonden vrijpionnen moesten beslissend zijn. 47. ... **Tc1+** **Met** 47. ... **Ta2+** 48. **Kb1** **Txa3** 49. **Txa3** **Kxb4** kan zwart een pion

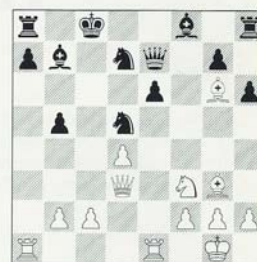
winnen, maar in ruil daarvoor mag wit de positie van zijn toren verbeteren: 50. **Th3** **Te2** 51. **h5** **Txe5** 52. **h6** **Te8** 53. **h7** **Th8** 54. **Kc2** met remise aldus Seirawan en daar valt niets op af te dingen. 48. **Tb1** **Txb1+** 49. **Kxb1** **Te2** 50. **Te7** **Th2** **Ook** 50. ... **d4** 51. **h5** **Th2** 52. **Td7** **Txh5** 53. **e6** **Te5** 54. **e7** **Kc4** 55. **Kc2** **Te2+** 56. **Kd1** biedt zwart geen kansen. Na 56. ... **d3** 57. **a4** **c5** 58. **a5** **Kc3** 59. **a6** loopt hij alleen maar gevaar. 51. **Th7** **Kc4** **Na** 51. ... **d4** 52. **Td7** (ook 52. **e6** is goed genoeg) 52. ... **Txh4** 53. **e6** houdt zwart op dezelfde manier remise als hierboven. 57. **Tc7** **e5** 53. **e6** **Txh4** 53. ... **d4** 54. **e7** **Te2** 55. **h5** **d3** 56. **Ke1**. 54. **e7** **Te4** 55. **a4** **Kb3** 56. **Kc1** en remise gegeven met het oog op het mogelijke vervolg 56. ... **Kxa4** 57. **Txc5**. De conclusie uit deze partij is dat Deep Blue fier overeind blijft in het eindspel. (Dat werd overigens in de vijfde partij bevestigd). (0,5 - 0,5)

Deep Blue - Kasparov
Zesde matchpartij

1. **e4** **c6** 2. **d4** **d5** 3. **Pc3** **dxc4** 4. **Pxe4** **Pd7** 5. **Pg5** **Pgf6** 6. **Ld3** **e6** 7. **P1f3** **h6** 8. **Pxe6** **De7** 9. **0-0** **fxe6** 10. **Lg6+** **Kd8** 11. **Lf4** **b5** Het nieuwtje. Voorheen was er zonder succes 11. ... **Pd5** 12. **Lg3** **Db4** en direct 11. ... **Db4** gespeeld. De Engelse commentator IM Malcolm Pein berichtte dat zwart in negen bekende partijen slechts eenmaal deze stelling overleefde. In het mij beschikbare bestand blijft zwart echter in dertien partijen op nul steken. Doorgaans wordt de verdediger vlot van het bord geschopt. Twee partijen met de hoofdvarianten verliepen als volgt: 11. ... **Pd5** 12. **Lg3** **Db4** 13. **Te1** **Le7** 14. **De2** **Lf6** 15. **c4** **Pe7** 16. **a3!** **Db3** 17. **Ld3** **Pf5?** 18. **Lxf5!** **exf5** 19. **De6!** **Db6** 20. **e5** **Pxc5** 21. **Dd6+** met winststelling in Chandler - Hubner, Biel 1987. Geller maakte korte metten met Meduna na 11. ... **Db4** met 12. **a3** **Dxb2** 13. **De2** **Pd5** 14. **Ld2** **Ld6** 15. **Dxe6** **Kc7** 16. **Tfb1** **Dxa1** 17. **Txa1** **Pe5** 18. **Dxd6+** **Kxd6** 19.

Pxe5, Sotsji 1986. Het is dan ook de vraag wat Kasparov bezielde.

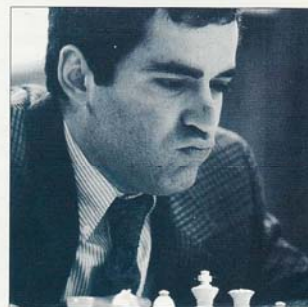
12. **a4** Zwart heeft een steunpunt voor zijn paard gemaakt, maar de prijs is hoog. De pion op **b5** is een vruchtbaar aanknopingspunt. 12. ... **Lb7** 13. **Te1** **Pd5** 14. **Lg3** **Kc8** 15. **axb5** **exb5** 16. **Dd3**

Het is al bijna gedaan met zwart.

Zijn koning staat op de tocht en zijn ontwikkeling is slecht. Het ergste is nog dat de pion op **e6** onhoudbaar is en als deze pion valt, stort de hele stelling in. 16. ... **Lc6** Seirawan vond zwart zijn toevlucht moest nemen tot 16. ... **Db4**, maar na 17. **Txe6** **Le7** 18. **Tae1** **Dc4** - wat anders - 19. **Txe7** duurt de partij hoogstens een paar zetten langer. 17. **Lf5** **exf5** Degelijke beslissingen heeft Kasparov niet vaak hoeven te nemen. Veel keus was er niet voor de sterkste menselijke schaker. De poging om de zwarte stelling met lapmiddelen overeind te houden faalt na 17. ... **Pb4** 18. **Dc3** **Df6** 19. **Lh3** **Kb7** 20. **Txe6** **Dd8** 21. **d5** **Lxd5** 22. **Te8**. Nog een beter voorbeeld van de witte mogelijkheden is 17. ... **Db4** 18. **Txe6** **Kb7** 19. **Txc6** **Kxc6** 20. **Lxd7+** **Kxd7** 21. **Df5+** **Kc6** 22. **De6+** **Ld6** 23. **Pe5+** en al schaakjes gevend laadt wit de kar vol. 18. **Txe7** **Lxe7** 19. **c4** Zwart geeft het op.

Deep Blue - Kasparov 3,5 - 2,5

Gary Kasparov